

انحصار کارت های اعتباری

پدیدآورده (ها) : ابری، مژگان
اقتصاد :: تازه های اقتصاد :: شهریور 1383 - شماره 104
از 38 تا 41
آدرس ثابت : <http://www.noormags.ir/view/fa/articlepage/584746>

دانلود شده توسط : رحمان قاسمی
تاریخ دانلود : 03/02/1396

مرکز تحقیقات کامپیوتری علوم اسلامی (نور) جهت ارائه مجلات عرضه شده در پایگاه، مجوز لازم را از صاحبان مجلات، دریافت نموده است، بر این اساس همه حقوق مادی برآمده از ورود اطلاعات مقالات، مجلات و تألیفات موجود در پایگاه، متعلق به "مرکز نور" می باشد. بنابر این، هرگونه نشر و عرضه مقالات در قالب نوشتار و تصویر به صورت کاغذی و مانند آن، یا به صورت دیجیتالی که حاصل و بر گرفته از این پایگاه باشد، نیازمند کسب مجوز لازم، از صاحبان مجلات و مرکز تحقیقات کامپیوتری علوم اسلامی (نور) می باشد و تخلف از آن موجب پیگرد قانونی است. به منظور کسب اطلاعات بیشتر به صفحه [قوانین و مقررات](#) استفاده از پایگاه مجلات تخصصی نور مراجعه فرمائید.

پایگاه مجلات تخصصی نور

www.noormags.ir

انحصار کارت‌های اعتباری

ترجمه: مژگان ابری

پ) تقسیم و ارائه اطلاعات ارزشمند و حیاتی میان بانک‌های عضو که تحت نفوذ ویزا و مسترکارت هستند. در نتیجه، به نظر می‌رسد که ویزا و مسترکارت توانسته‌اند در عرصه‌های زیر به سیطره کامل دست یابند. بنابراین، شکایت در این زمینه است که:

پ-۱) این کارت‌ها تبلیغات رقابتی نداشتند.

پ-۲) فناوری محصولات و خدمات، از قبیل: فناوری اینترنت، کارت‌های هوشمند و تجاری، را کاهش داده و یا سرمایه‌گذاری آنها را به تأخیر انداخته‌اند.

پ-۳) برخورد در شناختن مشتریان از رقابت رایگان و باز، جهت توسعه، گسترش و اجرای محصولات و خدمات اعتباری جدید.

ویزا و مسترکارت جزء شرکت‌ها و اتحادیه‌هایی هستند که از عنوان (مجمع) یا انجمن، برای خود استفاده می‌کنند که به وسیله بانک‌های عضو، تشکل، تحت مالکیت و در حال فعالیت هستند و منافع آنها را تأمین می‌نمایند. هر کدام از بانک‌های عضو، نام و عنوان تجاری این مجمع را یکدیگر می‌کشند و کارت‌های معتبر مجمع را مورد پذیرش قرار می‌دهند. بیشتر بانک‌های عضو، که شامل بانک‌های بسیار بزرگ نیز می‌شوند - به عنوان مالک مجمع عمل می‌کنند و در نتیجه، می‌توانند در انتخاب هیئت مدیره، قانونگذاری و سهم شدن در منافع مجمع، مشارکت داشته باشند. حق انتخاب و مشارکت بر اساس حجم معاملات (برحسب دلار) صورت گرفته در بانک‌های شبکه تعیین می‌گردد. همچنین، بانک‌های عضو از نظر قانون، مطیع و همسو با سیاست‌های مجمع و مقررات حاکم بر آن هستند. در دعوی اقامه شده، ادعا شده است که تا قبل از ۱۹۷۰، ویزا و مسترکارت به وسیله گروه‌های بانکی مختلفی کنترل می‌شوند. در سال ۱۹۷۰، یکی از بانک‌های عضو ویزا توانست در هر دو شبکه، کارت‌های اعتباری منتشر نماید. در زمانی که مسترکارت در این مسئله دخالت داده نشده بود، ویزا مقرر داشت که بانک عضو یک شبکه، از عضویت در سایر شبکه‌ها محروم است. در

وزارت دادگستری بر علیه ویزا و مسترکارت اقامه دعوی ضد انحصار نموده است. در ۷ اکتبر سال ۱۹۹۸، وزارت دادگستری یک اقامه دعوی علیه دو شبکه گسترده کارت‌های اعتباری ملی را به دادگاه فدرال نیویورک تسلیم نمود. این دو شبکه کارت‌های اعتباری عبارت از: شرکت ویزا و شرکت بین‌المللی مسترکارت می‌باشند. شکایت اصلی حول محور سیاست‌های بلندمدت ویزا و مسترکارت می‌چرخید. یکی از این سیاست‌ها که به "تعرفه دوطرفه" یا دو جانبه‌گرایی معروف است، اجازه کنترل و اداره مشترک ویزا و مسترکارت را می‌دهد. سیاست دیگر که به "قانون استثنا" معروف است، بانک‌های خصوصی را از استفاده از سایر شبکه‌های کارت‌های اعتباری منع می‌کند. علت این اقامه دعوی، این بود که دولت نیز از این قوانین سود می‌برد و با استفاده از کنترل مشترک خود می‌تواند ویزا و مسترکارت را تحت نظارت خود داشته باشد؛ و در نتیجه، بانک‌های بسیار بزرگ نسبت به پیشرفت و اجرای تجارت الکترونیکی موضع منفی گرفته‌اند.

۱- تعرفه دو گانه

در مرحله نخست، ادعا شده است که ویزا و مسترکارت توانسته‌اند تا رقابت میان شبکه‌های کارت‌های اعتباری خود در آورند و این کار را به وسیله راهکارهای ذیل به مرحله اجرا در آورده است:

الف) انتصاب و انتخاب هیئت مدیره آن شبکه و کمیته‌های اصلی بانک‌ها، که دارای منافع مشترکی با ویزا و مسترکارت هستند.

ب) بانک‌ها اجازه می‌دهند تا با استفاده از امکانات ویزا و مسترکارت، اقدام به تحکیم، تغییر و یارای‌گیری راجع به تصمیمات رقابتی، از قبیل: تبلیغات، بازاریابی، تحقیق و توسعه نمایند.

نتیجه، بانک عضو ویزا را به تخطی از قوانین متهم کرد. دادگاه خواست مصوبه‌ای بگذراند که اعضاء ویزا را از انتشار و ارائه خدمات کارتی به طور همزمان، منع نماید. در پاسخ، وزارت دادگستری اعلام کرد که چنین مسأله‌ای در قانون اشاره نشده است و در نتیجه، از اعضای ویزا خواسته شد تا حد ضرورت، از وجود مداوم رقابت بین سیستمی، اطمینان حاصل نماید. اما در عین حال، بر این موضوع تأکید شد که ویزا می‌تواند برای بازرگانان هر دو شبکه، خدمات اعتباری ارائه دهد و این کار را تا به وجود آمدن یک سیستم اعتبار بانکی جدید ادامه دهد؛ تا به این وسیله بتواند رقابت میان بانک‌ها در بازارهای مختلف را تحت کنترل در آورد.

علی‌رغم نظریات وزارت دادگستری، بانک‌های عضو هیئت مدیره ویزا، شورای عمومی هدفگذاری ویزا چنین مقرر نمودند که در قانونگذاری مربوط به شرکت مسترکارت دخالت و مشارکت کنند و در نتیجه، به اعضای مسترکارت نیز این اجازه داده شد تا در سیاست‌گذاری‌ها و قانونگذاری‌های ویزا مشارکت داشته باشند. تقریباً تمامی بانک‌های فعال در عرصه کارت‌های اعتباری، دارای مالکیت توأمان ویزا و مسترکارت بودند و تقریباً تمام بانک‌های بسیار بزرگ نماینده‌ای جهت شرکت در جلسات هیئت مدیره و کمیته‌های هر کدام از این شبکه‌ها تعیین نمودند. برای مثال: در شکایت مطرح شده، آمده است که کمیته شغلی مسترکارت و کمیته مشورتی بازاریابی ویزا، به کارمندان حرفه‌ای شبکه‌های خود اجازه مشارکت در مدیریت کردن و تعیین استراتژی‌های کلیدی هر دو شبکه را می‌دهند. هفده بانک از بیست و هفت بانک عضو کمیته شغلی مسترکارت، دارای نماینده‌ای در هیئت مدیره مسترکارت و همچنین کمیته مشورتی بازاریابی ویزا هستند.

در شکایت مطرح شده، آمده است که در ۳۱ دسامبر سال ۱۹۹۶، به طور تقریبی حدود ۱۹ بانک، از جمله: بانک "چیس منهتن"، "سیتی بانک"، "فرست شیکاگو"، "بانک آمریکا" و بانک ملی دارای نماینده‌ای در هیئت مدیره یک مجمع (شبکه) و یک نماینده در حداقل یکی از کمیته‌های وابسته به مجمع (شبکه) دیگر است.

علی‌رغم وجود این مسائل در مالکیت و قانونگذاری، شکایت طرح شده، بر روی این مسأله تأکید دارد که نه ویزا و نه مسترکارت، هیچ اقدام ایمنی و حفاظتی برای جلوگیری از نشت اطلاعات سری از یک شبکه به شبکه دیگر صورت نداده‌اند. در شکایت طرح شده، نامه‌ای از معاون اول اجرایی مسترکارت بین‌المللی و شورای عمومی را به وزارت دادگستری ارائه می‌دهد که در آن آمده است: هنگامی که یک هیئت در حال بررسی مسأله‌ای است، نتایج و تصمیمات اتخاذ شده در هر دو شبکه انعکاس خواهد یافت؛ در نتیجه، کارمندان و رؤسای هر دو شبکه از کارکرد شبکه دیگر آگاه می‌گردند و کم و بیش در یک محیط اشتراکی به کار مشغول می‌باشند.

۲- قوانین معافیت :

همچنین، در شکایت مزبور، ادعا شده که مسترکارت و ویزا اقدام به وضع قوانین ضد رقابتی و سیاست‌هایی نموده‌اند که سایر شبکه‌های کارت‌های اعتباری فعال، مانند: آمریکن اکسپرس یا دیسکاور کارت را تحت الشعاع و حتی مستأصل نموده است و یا اینکه آنها را تحت سیطره رقابتی ویزا و مسترکارت قرار داده است. این چنین سیاست‌های رقابتی و خودخواهانه‌ای باعث می‌شود تا:

الف) از مشارکت بانک‌های عضو مسترکارت و ویزا، با سایر شرکت‌های کارت‌های اعتباری جلوگیری می‌شود.

ب) از دسترسی سایر شرکت‌ها و شبکه‌ها، به اطلاعات بازار جلوگیری شود.

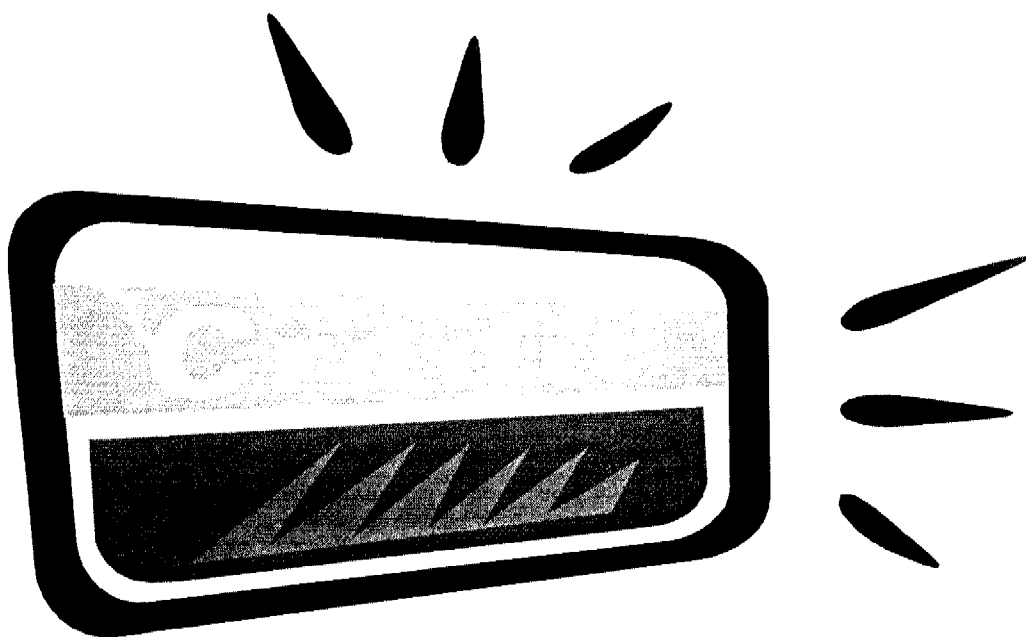
پ) از توسعه، پیشرفت و اجرای محصولات و خدمات جدید کارت‌های اعتباری جلوگیری گردد. هرچند که ویزا و مسترکارت و بانک‌های عضو آن، می‌توانند کارت‌های اعتباری یکدیگر را صادر کنند؛ اما چنین حالتی در مورد سایر شرکت‌ها صادق نیست و اگر یک بانک اقدام به صدور کارت آمریکن اکسپرس یا دیسکاور نمود، دیگر نمی‌تواند ویزا یا مسترکارت را صادر نماید. در شکایت مورد نظر آمده است که: قوانین معافیت توانایی رقابت را از سایر شبکه‌ها می‌گیرد و کارت‌هایی مانند: بیت کارت و کارت‌های هوشمند را منوط به روابط خاص بانکی می‌کند.

۳- تأثیرات توسعه محصول:

در شکایت مطرح شده، ادعا گشته است که فراقتنی کنترل ویزا و مسترکارت، به طور مؤثری باعث ممانعت از مداخله کارمندان حرفه‌ای هر مجمع اعتباری و مدیریت آن، از برخورداری از رقابت سالم و رهبری مشتری از یک شعبه به شعبه دیگر خواهد شد. در حالی که، تأثیرات ضد رقابتی توسعه محصول، الزاماً به معنای تعدد محصولات و خدمات نمی‌باشد؛ اما موجب آلوده شدن محیط رقابتی می‌شود و باعث می‌گردد تا مدیریت یک مجمع دچار مشکلاتی در عرصه رقابتی گردند؛ و در نتیجه، آنها را وادار به اتخاذ موضعی منفی در برابر تجارت الکترونیکی نماید؛ که علت اتخاذ این موضوع به سیطره و احاطه بی‌چون و چرای ویزا و مسترکارت بر بازار باز می‌گردد. در ادامه، به بررسی انواع خدمات کارتی و ابزار پرداخت می‌پردازیم:

الف - کارت‌های هوشمند

طبق شکایت مطرح شده و مندرجات آن، در سال‌های دهه ۱۹۸۰، مسترکارت اقدام به توسعه و

است که از نرم افزار پنهان ساز مایکروسافت جهت به کارگیری استاندارد اعلام شده، استفاده نماید. شرکت مسترکارت با ارسال پیامی به بانک‌های عضو تصریح نمود که چاره‌ای جز اعمال واکنش "رقابتی" در قبال اتخاذ ویزا- مایکروسافت نداشته و به تدریج زمینه همکاری با سایر شرکت‌های نرم افزاری را فراهم خواهد نمود. بانک‌های عضو ویزا را تحت فشار قرار دادند، تا از قرارداد خود با مایکروسافت به جهت همکاری با مسترکارت در پی ریزی رویه‌ای استاندارد چشم‌پوشد، و ویزا با این خواسته موافقت نمود.

شکایت به حضور وکیل و معاون اجرایی بین الملل شرکت ویزا در کمیسیون تجارت فدرال در سال ۱۹۹۵- که با موضوع مشارکت خاص برگزار شده بود - اشاره دارد که به موجب آن، مشارالیه، از جهت دوگانگی تأخیر در معرفی سیستم ایمنی اینترنت، مقصر شناخته شده بود.

در سال ۱۹۹۷، رئیس و مدیرعامل ویزا در کشور آمریکا شهادت داد که این امر موردی متفاوت بوده و به موجب آن، ویزا این فرصت را در اختیار داشت تا از مسترکارت پیشی گرفته و همپای مسترکارت، به فعالیت پردازد. شکایت به طرح شهادت سال ۱۹۹۷ معاون اجرایی سابق ویزا در ایالات متحده در بخش توسعه بازار - که در خصوص امنیت اینترنت مطرح شده بود- مبنی بر اینکه مدیریت و کارکنان ویزا "مستحق ارائه فرصتی" به جهت اثبات حقانیت و یا شکست خود بودند، می پردازد. شتاب در رعایت نکات استاندارد در تولیدات و بازارهای جدید از نظر من - به عنوان کسی که با بازار آشنایی دارد- امکان ظهور

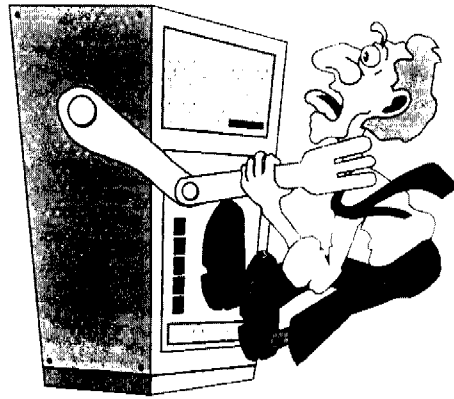
آزمایش کارت‌های هوشمند نمود. در سال ۱۹۸۷، پس از اینکه کارمندان مسترکارت به این نتیجه رسیدند که این کارت جدید را بدون استفاده از کمک‌های ارسالی ویزا، به بازار معرفی کنند، نمایندگان بانک‌ها در هیئت مدیره و کمیته اجرایی مسترکارت، از پذیرش این مسأله سر باز زدند و قبول آن را منوط به مشارکت و موافقت ویزا نمودند. در نتیجه، مسترکارت مجبور شد تا برای این کار موافقت هیئت مدیره ویزا و دو شبکه دیگر را نیز برای معرفی این محصول جدید به بازار جلب نماید. تعدادی چند از بانک‌های عضو ویزا، مخالفت خود را، با معرفی این محصول جدید به بازار، اعلام داشتند.

در نتیجه، هیئت مدیره مسترکارت به مسترکارت اجازه نداد تا برنامه‌های مربوط به کارت هوشمند را پیش ببرد و ادامه دهد. بعد از یک دهه تأخیر، ویزا و مسترکارت در حال حاضر، در حال آزمودن کارت‌های هوشمند هستند. هرچند که هر دو طرف از برنامه‌های استراتژیک یکدیگر واقف می باشند.

ب - معاملات اینترنتی

در شکایت طرح شده، همچنین ادعا شده است که بانک‌های عضو در معرفی اولین سیستم ایمنی ویزا برای جلوگیری از برملا شدن اطلاعات در حین عملیات اینترنتی، مرتکب تأخیر شده‌اند؛ و در نتیجه از برخوردار شدن ویزا از مزایای رقابتی در مقابل مسترکارت، جلوگیری کرده‌اند. در اکتبر سال ۱۹۹۵، ویزا و مسترکارت به طور مشترک اقدام به اعلام جزئیات مربوط به سیستم حفاظتی معاملات صورت

پ - کارت‌های هوشمند و بدهکار

طبق شکایت طرح شده، افزایش رقابت در میان سایر شبکه‌های کارتی، طراحی و ساخت تولیدات جدید و با کیفیت بهتر را شتاب می‌بخشد. طبق این شکواییه سیاست‌های بازدارنده ویزا و مسترکارت به کاهش رقابت در خصوص طراحی تولیدات جدید کارتی که دربردارنده ویژگی‌های برداشت از حساب و یا ذخیره‌سازی هستند، انجامیده است. به عنوان مثال: این شکواییه به یک مشاور بانکی اشاره می‌کند که صدور یا عدم صدور کارت‌های آمریکن اکسپرس را برای بانک مورد نظر بررسی نموده است. طبق گزارش این مشاور، آمریکن اکسپرس به گونه‌ای طراحی نشده است، تا همپای بازار رو به رشد کارت‌های برداشت از حساب حرکت نموده و در فعالیت نظام‌های پرداخت به سرعت در حال تکامل با چالشی فزاینده روبرو خواهد بود: فعالیتی که هزاران صادرکننده ویزا کارت و مسترکارت در آن به رقابت مشغول می‌باشند. لیکن، این مشاور چنین نتیجه می‌گیرد که بانک با در پیش گرفتن سیاست سپرده‌گذاری‌های عمده، می‌تواند آمریکن اکسپرس را در پی‌ریزی برنامه‌های موفق کارت‌های برداشت از حساب، یاری رساند. در این شکواییه، همچنین به سندی راهبردی اشاره شد که به کمیته اجرایی مسترکارت ارائه گردیده و بیان می‌دارد که با استفاده از یک سیستم عامل چند منظوره، اعضا قادر خواهند بود تا از فناوری تراشه برای تولید "کارت‌های Online" بهره گیرند. تولید کارت‌های مذکور این امکان را برای مشتریان فراهم می‌کند، تا از قابلیت‌های کارت‌های اعتباری، برداشت از حساب و ذخیره ارزش با امکان در زمینه نوع پرداخت وجه در نقطه فروش، به طور همزمان، برخوردار شوند.

ع- آرامش خاطر به دست آمده

آرامش خاطری که شکواییه در پی دسترسی به آن است، عبارت می‌باشد از:
الف) مانع از عضویت همزمان بانک‌های عضو در هیئت مدیره یک تشکل و کمیته‌های مهم سیاست‌گذاری تشکلی دیگر، می‌شود.

ب) مانع از دسترسی به اطلاعات محرمانه از سوی آن دسته از اعضای می‌شود که از کلامی نافذ و مؤثر در شبکه‌ای دیگر برخوردارند.

پ) مانع از اتخاذ قوانین و مقررات و سیاست‌هایی می‌شود که از همکاری بانک‌های عضو با سایر شبکه‌های کارتی معافیت به عمل می‌آورد.

د- واکنش ویزا و مستر کارت

در واکنش به شکایت مطرح شده از سوی وزارت دادگستری، مسترکارت تصریح نمود: اطمینان دارد که

ساختار و سیاست‌های وضع شده از سوی این شرکت، از وجاهت قانونی برخوردار بوده و همسو با عرصه رقابت است. طبق اظهار نظر مسترکارت، عرصه کارت‌های اعتباری به طور فراگیری به عنوان حرفه‌ای با رقابت شدید شناخته می‌شود. شرکت می‌افزاید: "از همه عجیب‌تر، تلاشی است که به جهت اختلال در ساختار بازار کارآمد و بسیار رقابتی پیش آمد. ساختاری که وزارت دادگستری رأساً حدود ۲۵ سال قبل بر آن صحه نهاده بود". مسترکارت در ادامه، با رضایت اظهار می‌دارد که: نظام باز در این شرکت هیچگونه محدودیتی را در عرضه کارت‌ها ایجاد ننموده و اطمینان می‌دهد که اعضا برای نیل به کلیه خواسته‌های مشتریان، به رقابت خواهند پرداخت. ویزا در واکنش شکایت وزارت دادگستری، اظهار می‌دارد که: تجدید ساختار دولتی حرفه کارت‌های اعتباری، نه تنها غیرضروری است؛ بلکه زیان مصرف‌کنندگان را به همراه خواهد داشت. ویزا خاطرنشان می‌سازد که حرفه کارت اعتباری با مدیریت خود از سوی دولت، از پویایی و تحرک لازم در واکنش به تغییرات سریع و روزافزون فناوری، که در بازار به وقوع می‌پیوندد، برخوردار نیست.

ویزا در ادامه می‌افزاید که: رقابت شدیدی میان بانک‌هایی که نشان ویزا را در اختیار دارند، وجود داشته و به علاوه، این بانک‌ها نیز با شرکت‌هایی چون مسترکارت و سایر عرضه‌کنندگان کارت به رقابت مشغول می‌باشند.

ویزا ادعا می‌کند که: اگر رقبای ویزا اجازه می‌یافتند که کارت‌های خود را از طریق بانک‌های ویزا، بازاریابی نمایند؛ مجبور می‌شود که بر سر تولیدات خود به رقابت بپردازند.

پی‌نوشت‌ها:

۱- نوشته: توماس پی. وارثانیان، رابرت اچ. لادیک، کریل ای. ویلو، به نقل از:

-E-Bank Futureres, October, 1988

2- Association.